

migrena

NEWS

UNIKALNY POD WIELOMA WZGLĘDAMI.

Podsumowanie IX Zjazdu Polskiego Towarzystwa
Bólów Głowy

PRZEWLEKŁE BÓLE GŁOWY

– diagnostyka różnicowa

MIEJSCE PRZECIWCIAŁ ŚCIEŻKI CGRP

w leczeniu profilaktycznym migreny

SUMATRYPTAN POZOSTAJE ŻŁOTYM STANDARDEM

w leczeniu napadu migreny

Migtan

sumatryptan

Migrena znika w Mig

Niewielka, łatwa do zażycia
tabletki

Złoty standard leczenia
nasilonych napadów migreny¹

Dbą o kieszeń każdego
pacjenta - **atrakcyjny cenowo**²

Dostępny w dawkach **50 mg**
i 100 mg i opakowaniach
2 i 6 tabletek

Redaktor naczelna

prof. dr hab. n. med. i n. o zdr.
Izabela Domitrz
Klinika Neurologii,
Wydział Lekarsko-Stomatologiczny,
Warszawski Uniwersytet Medyczny

Rada Naukowa

dr hab. n. med. Maria Łukasik
prof. dr hab. n. med. Krystyna
Mitosek-Szewczyk
prof. nadzw. dr hab. n. med. Jacek J.
Roźniecki
prof. dr hab. n. med. Adam Stępień
dr n. med. Maria Magdalena
Wysocka-Bąkowska

Wydawca

Medical Education Sp. z o.o.

ul. Kukielki 3A,
02-207 Warszawa
tel.: 502 134 767

Prezes zarządu

Jagoda Kowalczyk

Dyrektor zarządzający

Andrzej Kowalczyk
andrzej.kowalczyk@mededu.pl

Redaktor medyczny

Andrzej Jabłoński
andrzej.jablonski@mededu.pl

Product manager

Barbara Walkusz
barbara.walkusz@mededu.pl

Dział graficzny

Katarzyna Gadamska-Rewucka

Redakcja językowa i korekta

Marcin Kuźma

Reklama

Anna Bogusz
anna.bogusz@mededu.pl

Wersją pierwotną jest wersja
drukowana.

Copyright © Medical Education

Wszelkie prawa zastrzeżone. Redakcja
nie ponosi odpowiedzialności za treść
reklam i ogłoszeń.

SPIS TREŚCI

- 3 **Słowo wstępne**

- 5 **Unikalny pod wieloma względami. Podsumowanie IX Zjazdu
Polskiego Towarzystwa Bólów Głowy**
Olga Grodzka, Katarzyna Kępczyńska

- 7 **Przewlekłe bóle głowy – diagnostyka różnicowa**
Martyna Wypych, Olga Grodzka, Aleksandra Wypych

- 15 **Miejsce przeciwciał ścieżki CGRP w leczeniu profilaktycznym
migreny**
Ewa Czapińska-Ciepiela

- 23 **Sumatryptan pozostaje złotym standardem w leczeniu napadu
migreny**
Katarzyna Kępczyńska

Szanowni Państwo!

Drodzy Czytelnicy!

Kolejny numer naszego pisma trafia w Państwa ręce. W tym numerze podsumowujemy ostatni – IX – Zjazd Polskiego Towarzystwa Bólów Głowy, który odbył się w kwietniu w Cedzynie koło Kielc. Kilka słów o tym, co działo się przez 3 dni na początku kwietnia, opracowała dr Olga Grodzka z ośrodka warszawskiego, jedna z naszych najmłodszych, ale bardzo prężnych adeptek neurologii oraz sztuki postępowania w bólach głowy, wraz z dr Katarzyną Kępczyńską, neurolożką z wieloletnim doświadczeniem w diagnostyce i leczeniu bólów głowy, zarówno w praktyce ambulatorium przyklinicznego, jak i szpitalnego, w tym dyżurowego.

W „migrenologii” zachodzą zmiany – zarówno w zdobyczach naukowych, terapeutycznych, jak i organizacyjnych. Kontynuujemy narodowy program leczenia migreny przewlekłej B.133, licząc na pewne modyfikacje i zmiany zapisów programu, które ułatwią zarówno prowadzenie go przez lekarzy, jak i dostęp do niego pacjentom. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na artykuł dotyczący różnicowania przewlekłych bólów głowy – to pierwszy i najważniejszy aspekt prawidłowego włączenia pacjenta do leczenia w programie B.133 – prawidłowe rozpoznanie migreny przewlekłej. Warto zwrócić uwagę na informatywną ikonografię i podsumowanie wiedzy w tabelach.

W kolejnym artykule dr Ewa Czapińska-Ciepiela z Krakowa dzieli się z nami doświadczeniem w leczeniu migreny przeciwciałami monoklonalnymi przeciwko CGRP i CGRP-R. Omawia leki zarówno od strony farmakoklinicznej, jak i zastosowania w realnym życiu klinicznym. Dwa przeciwciała, oddziałujące w dwóch mechanizmach – jedno na ligand, drugie na receptor – są dostępne w programie B.133.

Kolejna praca zawiera najistotniejsze informacje, które pomogą w doborze leczenia doraźnego migreny, a koncentruje się na „złotym standardzie”, czyli sumatryptanie.

Zachęcam gorąco do lektury, w szczególności do zwrócenia uwagi na podsumowanie IX Zjazdu PTBG i odnowiony/odmłodzony skład nowego Zarządu.

prof. dr hab. Izabela Domitrz

SPRAWOZDANIE

Unikalny pod wieloma względami. Podsumowanie IX Zjazdu Polskiego Towarzystwa Bólów Głowy

Ilek. Olga Grodzka^{1,2}, dr n. med. Katarzyna Kępczyńska¹

¹ Klinika Neurologii, Wydział Lekarsko-Stomatologiczny, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Szpital Bielański
Kierownik Kliniki: prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Izabela Domitrz

² Szkoła Doktorska, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Zaledwie pół roku po jubileuszowym XXV Zjeździe Polskiego Towarzystwa Neurologicznego (PTN) miało miejsce inne ważne wydarzenie w świecie neurologii – odbywające się raz na 3 lata święto środowiska zajmującego się badaniem bólów głowy, czyli IX Zjazd Polskiego Towarzystwa Bólów Głowy (PTBG) w Ciedyni koło Kielc. Do województwa świętokrzyskiego z całej Polski zjechali neurologi zainteresowani tą pozornie wąską dziedziną neurologii, która jednak zajmuje się problemem ok. 50% globalnej populacji. Ponad 200 uczestników Zjazdu w otoczeniu przepięknej przyrody w malowniczej lokalizacji przez 3 dni zgłębiało tajniki bólów głowy i najnowszych odkryć z Polski i ze świata. Współprzewodniczącymi komitetów organizacyjnego i naukowego były dwie wyjątkowe kobiety: dotychczasowa prezes PTBG – dr n. med. Magdalena Boczerska-Jedynak, oraz past-prezes PTBG – prof. dr hab. n. med. Izabela Domitrz, którym zawdzięczamy niezwykle wysoki poziom merytoryczny Zjazdu. Kwintesencją tego stwierdzenia niech będzie wykład inauguracyjny, który wygłosił światowej klasy specjalista w dziedzinie headachologii – prof. Messoud Ashina z Danish Headache Center. Profesor Ashina, opowiadając o innowacyjnych podejściach do leczenia migreny, zamknął jednocześnie polsko-duńską sesję otwarcia, w której wzięli udział Bogi Eliassen z Kopenhagi oraz prof. dr hab. n. med. Bartosz Karaszewski, konsultant krajowy ds. neurologii. Warto w tym miejscu podziękować inicjatorom zaproszenia do udziału w Zjeździe duńskiej delegacji (z prof. Ashiną na czele), którymi byli członkowie ustępującego Zarządu PTBG.

Już pierwszego dnia uczestnicy Zjazdu mieli okazję wysłuchać niezwykłych wykładów, odnoszących się zarówno do przeszłości, teraźniejszości, jak i przyszłości bólów głowy w Polsce. Inspirujący wykład wygłosił prof. dr hab. n. med. Teofan M. Domżał, który opowiedział o historii bólów głowy z perspekty-

Adres do korespondencji

Ilek. Olga Grodzka

Klinika Neurologii, Wydział Lekarsko-Stomatologiczny, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Szpital Bielański
01-809 Warszawa, ul. Ceglowska 80

wy dnia dzisiejszego, a jednocześnie wspominał pierwsze edycje zjazdów, w których brali udział m.in. członkowie ustępującego Zarządu, prof. dr hab. n. med. Wojciech Kozubski oraz prof. dr hab. n. med. Adam Stępień. Aż trudno uwierzyć, że obecna edycja była już dziewiątą. W kolejnej sesji naukowej, o nowej erze migrenologii, mogliśmy więcej usłyszeć o obecnych standardach w leczeniu doraźnym i profilaktycznym migreny, a także o patofizjologii i roli genetyki w świetle najnowszych doniesień. Dzień zakończył się sesją o wtórnych bólach głowy, po której miała miejsce uroczysta kolacja w hotelowej restauracji.

Drugiego dnia najwięksi entuzjaści wstali skoro świt, aby uczestniczyć w porannych warsztatach. W trakcie tego dnia uczestnicy Zjazdu mogli wysłuchać wykładów o nefarmakologicznych metodach leczenia bólów głowy, m.in. o fizjoterapii, a także o funkcjonowaniu poznawczym w migrenie. Z nieukrywaniem zainteresowaniem słuchaliśmy o pułapkach w diagnostyce bólów głowy, przy czym przy omawianiu tematu uwzględniono rolę takich badań dodatkowych jak badanie okulistyczne, elektroencefalografia oraz badanie neuropsychologiczne. Nie sposób nie wspomnieć o omówieniu nowoczesnych terapii, w którym uwzględniono leki ukierunkowane na CGRP (*calcitonin gene-related peptide*). Mowa była także o potencjalnej roli w leczeniu profilaktycznym migreny cząsteczki PACAP (*pituitary adenylate cyclase-activating polypeptide*), z którą wiąże się coraz większe nadzieje w związku z udowodnieniem w minionym roku skuteczności leczenia przeciwciałem monoklonalnym ukierunkowanym przeciwko PACAP. Po obiedzie kontynuowaliśmy poszerzanie wiedzy, słuchając o bólach głowy, które mogą naśladować migrenę. W ostatniej sesji tego dnia, poświęconej roli hormonów w migrenie, wykłady zakończyliśmy omówieniem niezwykle ważnego zagadnienia leczenia migreny u dzieci. Wieczorem odbyły się walne zebrania PTBG oraz Sekcji Bólów Głowy PTN, które zostaną podsumowane na końcu tego sprawozdania. Uczestnicy Zjazdu mieli szansę na omówienie wszystkich wydarzeń minionych dni, podzielenie się spostrzeżeniami, wymianę opinii oraz rozmowy o dalszych planach naukowych i nienaukowych podczas kolacji grillowej, będącej niemerytoryczną częścią programu Zjazdu.

Na program trzeciego dnia składały się trzy sesje. Pierwszą z nich była wyjątkowo pouczająca sesja o niepowodzeniach w leczeniu bólów głowy, w której słuchacze mieli szansę podzielić się swoimi wątpliwościami i nie do końca pozytywnymi doświadczeniami ze stosowanymi przez nich terapiami. Następnie uwaga skupiła się na współchorobowości w bólach głowy, a prelegentami byli młodzi lekarze należący do nowe-

go pokolenia, zafascynowani tematyką bólów głowy – możemy upatrywać w nich przyszłych ekspertów w tej dziedzinie. Trzeci dzień zwieńczyła niezwykle inspirująca sesja doniesień własnych, w której mieliśmy okazję wysłuchać najlepszych nadesłanych prac. Na koniec całego wydarzenia zostały wręczone dyplomy za udział w kursie certyfikującym PTBG, wymaganym do prowadzenia programu NFZ B.133, który miał miejsce na samym początku Zjazdu.

Niemало emocji przysporzyły walne zgromadzenia i odbywające się w ich trakcie wybory do zarządów PTBG i Sekcji Bólów Głowy PTN. Na początku zgromadzeni podziękowali za sumienną pracę wykonaną w ciągu minionych 3 lata przez ustępujący Zarząd PTBG w składzie: prezes – dr n. med. Magdalena Boczarska-Jedynak, past-prezes – prof. dr hab. n. med. Izabela Domitrz, wiceprezes – dr hab. Maria Łukasik, prof. UM w Poznaniu, wiceprezes – prof. dr hab. n. med. Wojciech Kozubski, sekretarz – prof. dr hab. n. med. Krystyna Mitosek-Szewczyk, skarbnik – dr Piotr Chądryński, członkowie – dr hab. n. med. Jacek Roźniecki, prof. UM w Łodzi, prof. dr hab. n. med. Adam Stępień oraz dr n. med. Maria Magdalena Wysocka-Bąkowska. W następnie przeprowadzonych wyborach do Zarządu PTBG na kadencję 2025–2028 wybrano dwie osoby z poprzedniego składu: dra hab. n. med. Jacka Roźnieckiego, który został mianowany wiceprezesem, oraz dra Piotra Chądryńskiego, który pozostał na stanowisku skarbnika. Nową prezes została dr hab. n. med. Maria Łukasik, która podczas Zjazdu zachwyciła nas niezwykle wykładami. Ponadto w Zarządzie pozostali: jako past-prezes dr n. med. Magdalena Boczarska-Jedynak i wspomniany już wiceprezes: dr hab. n. med. Jacek Roźniecki, prof. UM w Łodzi.

Pozostali nowi członkowie to: wiceprezes dr hab. n. med. Marta Waliszewska-Prośół, sekretarz dr n. med. Iwona Rościszewska-Żukowska, sekretarz dr n. med. Marcin Straburzyński, skarbnik dr Piotr Chądryński, członkowie: dr n. med. Marta Bott-Karoń, dr hab. n. med. Magdalena Nowaczewska, prof. UMK, dr Karol Marschollek. W obecnym składzie Zarządu Głównego PTBG oprócz specjalistów neurologów mamy także specjalistę w zakresie medycyny rodzinnej.

Przed nowym Zarządem stoją szczególne wyzwania i odpowiedzialność za kontynuowanie wysokich standardów merytorycznych ustanowionych przez poprzedników oraz utrzymanie prestiżu i wiarygodności naukowej Towarzystwa. Ta odpowiedzialność jest tym większa, że zostanie poddana weryfikacji nie tylko przez środowiska naukowe w Polsce i za granicą, lecz także przez pacjentów zmagających się z bólami głowy.